

El relat de 40 dies a l'Himàlaia

En van marxar set i en van tornar set. Aquest va ser l'èxit més gran. Tots van respirar l'aire més fi, el que es troba més amunt dels set mil metres, i quatre van tocar la glòria trepitjant el cim del Cho-Oyu, un dels 14 vuit mils del món. Un privilegi del qual van fer partícips tots els berguedans que, ja fos a través de les noves tecnologies, els mitjans de comunicació o les converses de cafè, van seguir de prop l'aventura d'aquests alpinistes.

A aquestes altituds, tot es fa més lent... El temps sembla aturar-se, el cos té respostes diferents, les cames no avancen al mateix ritme. Van tenir molt de temps per rumiar, i alguns van aprofitar-ho per relatar l'experiència en forma de dietari. N'hem volgut reproduir una bona part, conservant-ne aquest format. Creiem que la força del relat en primera persona ho justifica. Són fragments dels diaris de Joan Casòliva, Ramon Sala i Kiku Soler. La resta d'expedicionaris també hi aporten la seva vivència fent petites in-tromissions en el relat.

31 d'agost. Comença l'aventura

Sortim de Barcelona el 31 d'agost, al voltant de les dues, amb escales a Londres i Doha –Emirats Àrabs– i arribem a Katmandú l'endemà, al voltant de les tres de la tarda i un xic cansats. Tot i tenir el cap en una muntanya anomenada Cho-Oyu i, malgrat el cansament, ja instal·lats a l'hotel, ningú no es resisteix a l'impuls de sortir a fer una passejada ràpida per aquesta ciutat que, malgrat que es transforma i s'adapta als temps, manté un poder de fascinació i sorpresa constant als que la visiten, i crea així un curiós clima de familiaritat hospitalària.

2 de setembre. El trekking i un petit ensurt. El primer contacte amb la realitat social del país

Ja som a Katmandú, ahir l'arribada fou espectacular, la ciutat es manté com sempre: caos, fum, soroll, porqueria, gent i més gent. Gent per tot arreu. *"Els cotxes van per on volen. És tot tan brut! Les cloaques no existeixen, escombraries per tot arreu, vaques menjant-se-les... Això em va xocar molt, més que la muntanya en sí"*, explica la Teresa Roca.

Però vam estar de sort, no es va despistar cap paquet i aquest matí podem començar el *trekking* d'aclimatació sense cap problema. Després de preparar les mot-

xilles i deixar el que no ens cal sortim cap a Dhunche per la vall del Trisuli. Són tan sols 120 km de carretera dolenta i pista, però trigarem tot el dia a arribar.

Sortim amb un Tata, un tot terreny segons ells, però per a nosaltres un entranyable microbús escatxarrat, però, això sí, capaç de portar-nos cap a Langtang, a unes nou hores al nord de Katmandú, per tota mena de camins, carreteres i situacions, dins d'un marc fantàstic amb una orografia exuberant. Una esllavissada enorme produïda per les pluges del monsó que aquests dies encara es fa notar ens impedeix d'arribar a Dhunche, el nostre destí.

La decisió de formar part de l'expedició

JOAN CASÒLIVA: Per a algú que, com jo, sempre s'ha sentit alpinista, intentar un dels cims més alts de la Terra era un dels somnis que, més o menys, secretament covava. Anar-hi amb una colla d'amics i companys ja era més del que mai hauria pogut somiar. A més, el resultat ha complert sobradament les expectatives.

PEP CAÑELLAS: Quan al camp base del Muztagatha, a la Xina, en Casòliva em va proposar d'anar al Cho-Oyu, no vaig dubtar gens a dir que sí, havia pujat tres cims de més de 7.000 metres i havia participat en tres expedicions a cims de 8.000 metres sense aconseguir arribar-hi. A la resta d'expedicionaris només els coneixia de nom i de fets, però quins fets! Hi anava en qualitat de metge i alpinista. Com a alpinista vaig fer el que vaig poder, i com a metge el que vaig saber, tot i que també he de dir que em van donar més feina la gent de les altres expedicions.

JOAN CUNILL: No ho tenia gens clar... Sortia d'una experiència a Alaska al McKinley, amb dues persones que no coneixia, i va haver-hi una mica de mals rotllos... Tenia molt clar que no volia que tornés a passar. Volia anar a llocs on estigués bé amb la gent del grup. Només coneixia el Kiku i l'Edu, i això em va fer dubtar... Però un cop decidit el sí, tot va anar sobre rodes. El més important no és què escales sinó amb qui escales. El més important són les persones. Ens obsessionem per dades, un 8.000, però el més important són les persones i vam trobar el grup perfecte. Només calia que el grup es preparés bé i la muntanya ens deixés.

Ja al capvespre ens calcem les botes i comencem a caminar una mica encongits, ja que som conscients que estem infringint el toc de queda –el país està molt inestable socialment, i també hi ha la presència d’una guerrilla maoïsta activa en aquesta zona–. Ja de fosc caminem amb una certa sensació d’infringir quelcom, i en fem broma, quan de sobte ens illumina un potent focus que prové del bosc i que arriba acompanyat de crits. Deduïm que volen dir que ens estem quiets. Si hem d’aixecar o no les mans no queda clar, però el nostre moviment instintiu és aquest. De cop veiem un grup de llumetes que ve corrents. Ho imaginàvem, són soldats armats que no acaben d’entendre què fem allà. Els ho expliquem i, després de quedar-se els nostres papers, ens deixen marxar cap al poble més proper perquè ens hi instal·lem, amb el compromís de presentar-nos l’endemà i recollir els nostres papers.

3 de setembre. Comença el trekking i l’aclimatació

Avui comencem a caminar seriósament, i la veritat és que en teníem ganes. Fa calor, però el

temps s’aguanta quan sortim cap a Barkhu i Syaphrubesi, on agafem el camí de la vall del Langtang. La vegetació és exuberant, semitropical, un espès bosc amb els troncs dels arbres carregats de molses i falgueres, amb lianes per tot arreu i un fort pendent. El camí va seguint la vora del riu enfilant-se sovint pels marges. De tant en tant ens encreuem amb portejadors que fan el transport entre els diferents nuclis, sempre carregats amb paquets inhumans, de 50, 60 o qui sap si més de 70 kilos penjats del front.

A mitja tarda arribem a Lama Hotel, a 2.440 m. Ens instal·lem en un *lodge* i ens donen sopar. Cada dia serà semblant, sopar amb el mateix menú, una dutxa tèbia amb aigua escalfada pel sol i un catre on estirar el sac i dormir.

4 de setembre

El temps s’espantia, però amb els paraigües tirem amunt fins a sortir del bosc. Es comença a notar l’alçada, ja no fa tanta calor i els arbres han deixat pas als prats alpins i les roques, sobretot després del poble de Langtang. Hem parat a prendre un bol de sopa i

han estat a punt de casar l’Edu amb una noia de la casa, però n’hem sortit indemnes. Arribem a Kyanjin Gomba, a 3.920 m. És una vall oberta i molt verda, amb una dotzena de construccions, la majoria *lodges* buits, un lloc però molt agradable. Totes les persones amb les quals hem parlat per aquesta zona ens comenten amb preocupació que, malgrat que és una zona tradicional de *trekking*, no hi ha turisme a causa de la situació d’inestabilitat que viu el país. Ho percebem, la solitud és evident. Hem arribat força humits i enfredorats... Ens entretenim cantant algunes cançons a la vora del foc.

5 de setembre

Potser les cançons d’ahir han fet que avui, que intentem pujar al Txer Kuri, sigui el pitjor dia climatològicament parlant: plugims i una boira intensa faran que només puguem estar voltant sense trobar ni el camí ni la muntanya. Això sí, arribem fins a 4.500 m en un turó innominat, on una cresta aèria i descomposta ens barra el pas. Anem bé per aconseguir una bona aclimatació.

6 de setembre. La tossuderia del grup i els primers símptomes de cansament

Toca començar a baixar, però som tossuts, fa bon temps i decidim intentar-ho un altre cop abans de tirar avall. Fem tres grups, uns van al camp base del Langtang Lirun, uns altres prop del turó d’ahir, i el tercer grup pujarà finalment al Txer Kuri, de 5.030 m. Estem satisfets de l’aclimatació i tirem avall ràpidament perquè volem arribar a dormir al Lama Hotel, a 2.440 m. De baixada saludem els que podrien haver estat la família política de l’Edu i arribem tard al *lodge*. Tard i un xic cansats per haver fet tres etapes en un dia!

7 de setembre. Atenció: esllavissades!!!

Darrer dia de *trekking*. Torna el bon temps i la calor humida i enganxosa, i també tornen les sangoneres, que avui ens castiguen especialment. El Ramon en rep les conseqüències quan, intentant desempallegar-se d’una que tenia a la mà, no pot evitar relliscar i aixafar-se una ungla. A la llarga, el Pep la hi haurà de treure.

TERESA ROCA: A la hivernal de la Núria-Queralt va sortir la idea i al cap de poc ens hi vam atrevir... Així de senzill. No vaig dubtar-ho en cap moment. Un 8.000 al Berguedà no s’havia fet mai. Ho vaig decidir sense saber tot el que això implicava... Estava seguríssima que tot aniria bé. El fet que jo fos dona? Tots m’ho demanen i jo ni hi penso... La gent m’hi fa pensar, però no té sentit. De fet, és un avantatge, et cuiden més, això és veritat. Físicament no va suposar cap problema.

RAMON SALA: Dir un 8.000, pot semblar un fred número, però els companys, l’ambient addictiu i inigualable d’un gran espai, la incertesa del cim, el viatge a un lloc llunyà en contacte estret amb persones d’altres cultures... Si t’agrada pujar muntanyes no necessites pensar-ho gaire.

EDU SÁNCHEZ: A tothom qui fa muntanya li fa il·lusió fer un 8.000. Quan surt l’oportunitat no la pots deixar escapar, però va ser una decisió de tots. No va ser un caprici individual... L’expedició va anar creixent entre tots i aquesta va ser, en part, la clau de l’èxit.

KIKU SOLER: A banda que algun de nosaltres trepitgés el cim, cosa que estava més en les mans dels déus que en les nostres, el que realment em motivava era el conjunt de vivències per les quals hauríem de passar. Vivències que van sadollar-se de l’exotisme i misticisme del Nepal i el Tibet. Des de les seves gents i cultures fins a respirar l’aire fi i gelat en la grandiositat de l’Himàlaia. Compartir experiències amb els altres companys i viure amb intensitat les diferents etapes per aconseguir seduir la Deessa Turquesa.

"Altrekking del Langtang, qui va tenir problemes vaig ser jo", explica Pep Cañellas, "Unes butllofes empipadores provocades per la humitat i, sobretot, pel trotet que m'imposava la Teresa, em van martiritzar força. Després d'uns dies de cures per la infecció al dit gros del Ramon, el vaig convèncer que el millor era treure l'unghla. Una petita intervenció amb anestèsia local al camp base va solucionar el problema".

La tornada a Dhunche la fem per Syabru, un trajecte un pèl més llarg però més bonic. La jornada es fa llarga i arribem al lodge

gairebé de fosc. Allà ens comenten les esllavissades que tenen el poble aïllat. No ens ho creiem gaire, però l'endemà ens sorprèn el que veiem: diversos trams de pista per on vam pujar una setmana abans han desaparegut totalment.

Això ens obliga a sortir de Dhunche amb un autobús que, igual que nosaltres, ha quedat aïllat i, després, a caminar. Quant? Ja es veurà.

Fem uns quants quilòmetres i ens aturem en un control militar on hi ha un munt de gent que vol

El Tata els va conduir camí de Langtang

Els expedicionaris a la frontera xinesa del Tibet

pujar a l'autobús, que ja està ple. La majoria porten sacs de patates, gallines, ànecs... Ens ho mirarem bé. El millor sembla que és anar al sostre de l'autocar, per allò que almenys tindrem una oportunitat, no? Arrenquem i allò és com un Dragon Khan! Sense càlculs de seguretat, sotrats i més sotrats a una bona velocitat!!! I ja som a l'esllavissada. Déu n'hi do! La carretera ha literalment desaparegut. Travessem com podem per unes fangueres suspeses i en una mitja hora ja som a l'altre costat, on

tandem sports

B E R G A

La teva botiga de muntanya

trobem el nostre autocar, que ens portarà, plàcidament –tenint en compte el context i el plus d'emoció que comporten les carreteres nepaleses– fins a Katmandú, on arribem al capvespre. La primera etapa s'ha acabat. Sabem que ha estat la més fàcil, però ens sentim amb ànims i molt còmodes amb el grup.

9 de setembre. Arribada al Tibet: la frontera xinesa

Sense reposar ni un sol dia a la ciutat, a les 6 del matí sortim cap al Tibet. Podem dir que avui comença l'expedició. Una pujada per una carretera en mal estat definida per unes construccions de planta baixa i amb una activitat frenètica ocupen l'únic carrer, que ens diu que Kodari no és un poble qualsevol: és el darrer nucli del Nepal, és la frontera. Un pont de bones proporcions, anomenat pont de l'Amistat, ens

mena a l'altre costat. Allà, un gran rètol amb caràcters xinesos daurats sobre fons vermell, que contrasten amb l'entorn, ens indica que som a punt d'entrar a la Xina (Tibet, però). A punt, sí, però no tenim clar com fer els tràmits, ni es mostren gens disposats a ajudar-nos uns soldats impecablement vestits, immòbils com figures de cera, que semblen formar part del decorat. Ens rep un oficial de duanes i ens busca transport per fer els tres o quatre quilòmetres que ens separen de Zhangmu, la duana. Enfilats en un camió, arribem a aquesta petita ciutat, amb bon aspecte, on la colonització ha estat absoluta, però la situació de marginació social que pateix el poble tibetà es fa evident amb una mínima observació. La colonització dels xinesos, consecutiva a l'ocupació del Tibet per part de Xina, sembla que està dirigi-

da a l'extermi del poble tibetà, que accepta, amb resignació, el seu patètic estatus. El control és estricte, però continuem el camí amb furgonetes fins a Nyalam, un petit poblet sordid situat a 3.700 m d'alçada. L'aclimatació, però, ha funcionat, tots ens trobem bé i prenem el primer sopar xinès.

10 de setembre

Entrem a les immenses estepes tibetanes, altes, àrides i polsegoses, on només hi ha vida al fons de les valls, en petits nuclis d'antics nòmades assentats prop de les zones més humides, on poden conrear la terra. Passem un coll de més de 5.000 m i deixem la vall del Sunkosi. Baixem a Tingri, porta del Cho-Oyu, que ja està a 4.300 m. Fem una petita passejada fins a un turó proper per continuar l'aclimatació. Ens trobem bé.

Aquí ens allotgem en una espècie de caravanserrall, molt precari però agradable, amb totes les habitacions dirigides cap a un gran pati quadrat. A la tarda fem una caminada que ens porta a un turó d'uns tres-cents metres des d'on s'albira tant el bonic poble de Tingri com la grandiosa planura que ens envolta i aclapara. Durant uns moments ha plovisquejat; els núvols es desplacen i fan de la llum un element màgic...

11 de setembre. L'imponent Cho Oyu: primera visió de l'objectiu

Hem provat el telèfon per satèl·lit: funciona. Costa de creure que en un lloc tan allunyat de tot arreu es pugui parlar per telèfon, però ens hi acabarem acostumant.

Al matí sortim cap al camp base xinès, situat a una hora i quart aproximadament. El paisatge segueix igual fins que, de cop, a

CONTROL I REBEL·LIÓ

La determinació xinesa de controlar la zona del Tibet contrasta amb la fidelitat dels tibetans als líders religiosos històrics i a les tradicions.

Ara fa cent anys, el Tibet va abandonar segles d'aïllament, anys i anys en què la zona havia mantingut el seu caràcter propi i una independència que mai més no ha recuperat.

La zona va caure sota el control de la Gran Bretanya, que hi veia interessos estratègics, sobretot per la connexió amb l'Índia. Ja abans, el Tibet mantenia vincles amb la Xina i els emperadors xinesos triaven els successors dels líders religiosos.

Els habitants de la zona practiquen l'anomenat budisme tibetà, una variant local de la religió, i reten culte als dos Reis-Déu, el Dalai Lama i el Pantxem Lama. En l'època de l'ocupació britànica, cada família tenia per costum enviar un dels fills a un monestir budista, la qual cosa entorpia molt l'evolució de l'economia local, basada en un sistema rural primitiu.

La incursió de Gran Bretanya va forçar una negociació a tres bandes, amb el Tibet i amb la Xina. A la conferència de Simla (1913-14), els tres països van signar un acord pel qual s'establí una divisió territorial entre el Tibet intern (oriental) i l'extern (occidental), amb autonomia total per a aquest últim. Però la Xina ràpidament va incomplir l'acord i va ocupar militarment la regió.

Gran Bretanya es va mantenir al Tibet fins a l'any 1947, a través de l'Índia, i en tot aquest temps va ser incapaç de forçar una autonomia per al Tibet.

Les coses van canviar radicalment l'any 1950, quan la Xina va envair militarment el territori. Un any des-

prés, el Tibet es va incorporar definitivament a la sobirania xinesa, a través d'un acord d'autonomia, pel qual podia mantenir la religió i les tradicions, a canvi d'obrir pas a l'exèrcit xinès sempre que ho sol·licités el govern de Pequín. A més, la regió que la Xina reconeix com el Tibet només era una part del que els mateixos tibetans consideren que és el seu territori històric.

Ben aviat, la Xina va adoptar una nova estratègia, basada en la implantació d'un estil de vida modern, allunyat de la tradició tibetana i més en consonància amb la resta del país. Els tibetans es van rebel·lar i els Estats Units, que no volien deixar passar cap oportunitat per debilitar el comunisme, van col·laborar en la revolta amb armes i amb diners.

La reacció xinesa, l'any 1959, va consistir en la cerca i captura del líder espiritual dels tibetans, el Dalai Lama, que, finalment, es va escapar i es va exiliar a l'Índia. A banda de la persecució del Dalai, la Xina va destruir bona part dels símbols històrics del Tibet. L'actuació va portar les Nacions Unides a condemnar la violació dels drets humans a la regió, encara que no van posar-ne en dubte l'estatus polític.

Unes crítiques obertes a l'actuació xinesa del Pantxem Lama, el segon líder espiritual, li van suposar l'arrest, des de l'any 1964 fins al 1978.

L'any de la mort de Mao Tse Tung, el 1980, el Tibet era més pobre que mai i la devoció al Dalai Lama no parava de créixer. El nou secretari general del Partit Comunista Xinès, Hu Yaobang, gairebé va demanar disculpes als tibetans i va implantar un nou estatus a la regió, basat en el manteniment de la sobirania xinesa, però amb la recuperació de la identitat nacional tibetana.

Des de l'exterior, el Dalai Lama va començar una ronda de visites a diversos líders mundials. Fins i tot va elaborar un pla de pau basat en el mateix model d'autonomia que té Hong Kong: sobirania per a tot, excepte en matèria de defensa i de representació internacional. La Xina va rebutjar el document.

Malgrat tot, el Dalai Lama manté una molt bona consideració en l'àmbit internacional i arreu del món han crescut les simpaties per la causa tibetana, malgrat que cap gran potència donaria suport a una lluita armada per a la independència de la regió.

El Pantxem Lama va morir l'any 1989 i, llavors, va començar una època d'inestabilitat al Tibet, durant la qual la Xina fins i tot va promulgar la llei marcial. La successió del Pantxem va provocar una gran picabaralla entre el govern xinès, que es creia amb el dret d'intervenir en les reencarnacions, i el Dalai Lama, que tenia el seu propi candidat.

Des de llavors, la política de la Xina ha apostat per recuperar monuments i símbols històrics i per invertir en el Tibet per millorar-ne l'economia i fomentar-hi el turisme internacional. Tot plegat, amb l'objectiu de frenar les ànsies revolucionàries i debilitar el paper del Dalai Lama.

A tot això, els tibetans continuen reaccionant amb rebel·lions esporàdiques i amb l'amenaça, sovint, del terrorisme pronacionalista. Els habitants de la zona tenen clar que la devoció al Dalai Lama ha de seguir viva, malgrat una absència de gairebé 50 anys. És la fidelitat a una tradició mil·lenària que la Xina ha aconseguit controlar, però no exterminar.

XAVI ROSIÑOL

l'horitzó i per primera vegada apareix el Cho-Oyu, un blau i un blanc pulcres contrasten fortament amb l'adusta cromàtica que ens envolta. És més bonic del que ens pensàvem.

Avui dormirem al base xinès, a 4.850 metres, i a partir d'aquí de mica en mica anirem pujant.

Instal·lació al base xinès

12 de setembre. De camí cap al camp base

Comencem la pujada al camp base, que farem en dues etapes: avui arribem fins a un planell situat a 5.300 m d'alçada, i demà acabarem d'arribar a l'indret definitiu. La pujada comença amb bon temps. Sort n'hi ha, perquè hem de descalçar-nos diverses vegades per travessar el riu. Encara bo que ningú cau a l'aigua: està realment molt freda. Durant el camí el nostre metge, que portava material mèdic per solucionar problemes de moderada gravetat, va ajudar un alpinista italià "que, després de baixar al camp base, va patir una aturada cardiorespiratòria que va precisar intubació i desfibril·lació per part de dos metges especialistes en medicina intensiva de la seva expedició. Comencem bé!", recorda Cañellas.

Una caravana d'uns vint-i-cinc iacs ens pujarà tots els trastos al camp base (5.700 m) en un parell de dies. Després de fer un mos, el temps es va espatllant, i arribem al pla enmig d'una forta nevada que ens dificulta el muntatge de les tendes.

13 de setembre

Aquest matí el cel està totalment serè, fa un fred que pela i el torrent s'ha glaçat. Esmorzem amb calma per esperar que el sol escalfi abans de desmuntar i acabar d'arribar al base. Avui el recorregut és més dur, puja i baixa per les morenes de la gelera que baixa del Nangpa-la. Fa una certa impressió recordar que per aquí van fugir milers de tibetans després de la invasió xinesa, una fugida que va provocar molts morts de fred i cansament. Però, tristament, això, a qui li importa? Arribem a

VISIÓ MÈDICA D'UNA EXPEDICIÓ

Que és l'alta muntanya?

A Europa considerem baixa muntanya la situada entre el nivell del mar i els 1.500 metres; muntanya mitjana la compresa entre els 1.500 i els 2.500; i alta muntanya la que trobem més amunt dels 2.500 metres; per sobre dels 5.500 metres ja és considerada d'altitud extrema. Tot és, però, relatiu... Podem prendre d'exemple la ciutat de La Paz, situada entre els 3.000 i els 4.000 metres, i el Tibet, que es troba per sobre dels 4.000 metres.

Cada cop són més els que van a territoris d'alta muntanya. La pràctica de l'esquí i, sobretot, la utilització de remuntadors que, en pocs minuts, ens situen per sobre dels 3.000 metres, ho fan encara més fàcil. També cal tenir en compte la popularització dels *trekkings* al Nepal o al Karakorum o, fins i tot, l'existència de destins internacionals situats a més de 4.000 metres —com l'aeroport de El Alto (La Paz, Bolívia)—. Tot això, juntament amb la gran difusió dels anomenats esports d'aventura i la pràctica de l'alpinisme han fet que augmenti també el nombre de patologies relacionades amb l'altura.

Una creença molt difosa és que la proporció d'oxigen (O₂) descendeix amb l'altitud. Això no és cert. La proporció es manté sempre al 21%, tant a nivell de mar com a molts metres d'altitud. El que sí que baixa és la pressió atmosfèrica, i això comporta la baixada de la pressió parcial d'O₂. Si a nivell del mar és de 21 kPa (kilopascals), al cim de l'Everest és de 7 kPa, és a dir, tres cops menys.

El cos s'adapta a l'altura utilitzant diversos sistemes. El primer és augmentar la freqüència respira-

tòria i cardíaca. Posteriorment es produeix un augment dels glòbuls vermells de la sang, en resposta a un increment de l'EPO (eritropoietina). També augmenta la utilització de l'oxigen per part dels teixits. A tots aquests canvis i adaptacions els anomenem *aclimatació*. La manca d'oxigen, les condicions climàtiques, l'augment d'irradiació solar en disminuir el filtre que proporciona l'atmosfera i l'aïllament, entre d'altres factors, provoquen una patologia diversa.

Mal agut de muntanya

Síntomes: mal de cap, nàusees, vòmits, pèrdua de la gana, insomni, inestabilitat, vertigen, ofec, fatiga...

La simptomatologia del mal de muntanya no és específica de l'alçada, és per això que necessitem eines per objectivar la presència de patologia. Normalment s'utilitzen unes taules de puntuació que ajuden en el diagnòstic.

Puntuació de la simptomatologia del mal de muntanya

mal de cap	1 punt
nàusees i pèrdua de la gana	1 punt
insomni	1 punt
vertigen	1 punt
mal de cap que no millora amb analgèsics	2 punts
vòmits	2 punts
ofec en repòs	3 punts
fatiga anormal	3 punts
oligúria (disminució de l'orina)	3 punts

PUNTUACIÓ	DEFINICIÓ	TRACTAMENT
D'1 a 3 punts	lleuger	analgèsics
De 4 a 6 punts	moderat	analgèsics i repòs
Més de 6 punts	sever	descens

L'edema pulmonar

Es caracteritza per ofec, respiració sorollosa, tos i expectoració rosada o escumosa. Els llavis i les orelles poden estar cianòtics (morats). Es pot presentar de nit després d'una jornada d'esforç intens.

L'edema cerebral

Mal de cap molt intens, que no es calma amb res. Caracteritzat per vòmits, inestabilitat o vertigen, amb dificultat per mantenir-se dret. Comporta un trastorn del comportament. El pacient pot perdre la consciència i entrar en coma.

Les claus

Una bona aclimatació és fonamental per evitar problemes, la base serà:

1. No pujar de pressa massa amunt
2. Pujar a l'alçada suficient per aclimatar-se
3. No estar amunt massa temps

No tothom s'aclimata de la mateixa manera, fins i tot hi ha persones que no s'aclimaten mai. Alguns autors defensen l'existència d'una memòria d'acimatació en les persones que han estat anteriorment en altura i que, per tant, s'aclimaten més ràpidament.

lacs pujant material al camp base de l'expedició berguedana

Patologia vascular

A causa del fred, la deshidratació, la hipòxia, la disminució de la mobilitat... la sang tendeix a espessir-se i es produeixen fenòmens tromboembòlics. Es poden presentar trombosis venoses en les extremitats, més freqüents a les cames, que poden derivar cap a tromboembolismes pulmonars molt greus que posaran en perill la vida del muntanyenc. Els accidents vasculars cerebrals (feridures) també s'han descrit.

També es poden observar hemorràgies retinianes que, si afecten la màcula –zona principal de la visió– poden provocar pràcticament una ceguesa.

El millor tractament és la prevenció, la protecció del fred, una hidratació suficient (de 3 a 5 litres per dia) i millorar la mobilitat, cosa difícil als camps d'alçada.

Congelacions

La patologia relacionada amb el fred potser és de les més conegudes. Darrerament han augmentat els casos d'amputacions per congelació en augmentar també les expedicions per sobre dels 8.000 metres.

Amb el fred, quan es perden els mecanismes de fabricació de calor –com pot ser la tremolor– es presenta una hipotèrmia que, si no es tracta degudament, pot arribar a ser mortal.

La deshidratació, el fred, el vent i la manca de mobilitat provocaran microtrombosis en els vasos i la congelació del líquid intersticial dels teixits dels dits, nas i orelles. Les congelacions es classifiquen en tres graus:

1r grau. Pèrdua de sensibilitat, fredor i cianosi (blavor)

2n grau. Superficial, amb aparició de butllofes de líquid clar

2n grau. Profund, amb butllofes de líquid hemorràgic

3r grau. Amb necrosi (mort i momificació) dels teixits

Resumint, el millor tractament és sempre la prevenció. Programar l'activitat a realitzar, una bona preparació física i del material, conèixer els nostres límits i saber renunciar a temps són algunes de les claus de l'èxit. Un cim només s'assoleix quan s'arriba a baix!

Bibliografia

BOTELLA, Javier, *Mal de Altura*, Ed. Desnivel, 2002.

BOTELLA, Javier i altres, *Medicina para montañeros*, Ed. Desnivel, 2000.

MORANDEIRA i altres, *Manual básico de Medicina de Montaña*, Ed. Prames, 1996.

CASTELLÓ ROCA, A., *Hombre, montaña y medicina*, IEMM, Barcelona, 1993.

Adreces d'Internet

Institut d'estudis de medicina de muntanya (IEMM): www.iemm.org

Sociedad española de medicina y auxilio en montaña: www.pirineos.net/semam/

Allaus: www.icc.es/allaus/home/html

Josep Cañellas Isern

Metge de capçalera

5.700 m i comencem a instal·lar el campament, busquem lloc per a les nostres vuit tendes i les muntem. Som just sota la muntanya, en una raconada de la morrena, davant el Nangpa-la, el coll fronterer amb el Nepal. Herbert Tichy, el primer ascensionista del Cho-Oyu, l'any 1954, va pujar per aquest coll provinent del Nepal: és el pas habitual per anar del Nepal al Tibet i a l'inrevés.

Durant dos dies hem pujat per la morrena, a l'esquerra del bonic glacià que prové d'un circ format pel Cho-Oyu i altres pics propers, fins que hem arribat al camp base. Sembla difícil emplaçar les nostres vuit tendes en un lloc on no hi ha mínusculs plans, només rocs. Però en unes tres hores ens instal·lem on a partir d'ara serà casa nostra per més de tres setmanes. Un lloc d'estranya barreja afectiva, entre incòmode i familiar –per la presència del Cho-Oyu, “la nostra muntanya”, que presideix els nostres moviments.

Estem envoltats de grups de tot el món. Demà dedicarem tot el dia a reposar i endreçar les coses, cal que ens acabem d'aclimatar, l'alçada es nota molt quan fem algun esforç.

15 de setembre

Segon dia de repòs, també en diem d'aclimatació per dissimular, la veritat és que som una colla de dropos. És cert però que hem fet molta feina: rentar roba, rentar-nos nosaltres, instal·lar la placa solar i el telèfon, distribuir el menjar d'alçada, distribuir els medicaments i entendre per a què serveixen, instal·lar la tenda-dutxa, la tenda-WC... En Casòliva acaba de llegir la història dels de Vic al Nanga Parbat, i diu que “és un relat del qual trauré conclusions positives, crec. Ells en van perdre un, nosaltres volem tornar tots”.

16 de setembre

Després d'esmorzar sortim carregats per muntar el camp I, el camí planeja per la morrena i travessa

tota la base de la muntanya per anar a buscar l'aresta sud-oest, en un continuat pujar i baixar. Fa un repetjó fins a 6.000 m, on hi ha un petit llac, i allà comença una forta rampa que et deixa a 6.400 m, un llom ondulat de neu on tot-hom hi instal·la el primer campament. Tot i la manca d'aclimatació, traiem les pales i, per torns, excavem una plataforma on posarem un parell de tendes. Mengem una mica i tirem avall ràpidament, a partir de les 7 de la tarda esperem una trucada des de l'Ajuntament de Berga. No sabem exactament quin muntatge han preparat, però finalment la cosa rutlla i ens podem posar en contacte amb la gent d'allà. Parlem tots amb l'alcalde i, per una estona, ens sentim més a prop de casa. En aquell moment comença a nevar, bastant intensament, com si fos la premonició d'alguna cosa.

Demà reposarem i prepararem l'estratègia de l'aclimatació. Finalment farem dos grups, un de quatre persones i l'altre de tres. Farem torns per dormir als camps d'alçada i muntar el camp II.

18 de setembre

Ha estat nevant tota la nit, però, tot i la nevada, el primer grup de quatre, el Cunill, el Kiku, la Teresa i l'Edu, marxen a dormir al camp I. Esperen fins al migdia per deixar fondre una mica la neu i surten molt carregats cap amunt. A causa d'uns problemes que tenim amb la ràdio no podem parlar-hi, però indirectament sabem que estan bé i que no han tingut problemes.

Pujada cap al camp I

19 de setembre

El camp II continua d'accés difícil, però ja hi ha algú que hi ha pujat. Avui el grup de quatre ha de pujar almenys un tros amunt amb tendes, gas i menjar. Els altres tres sortim al migdia cap amunt. Quan anem a dormir al camp I sempre sortim havent dinat, per no haver d'estar tantes hores allà dalt sense res a fer.

Arribem bé al camp I, a 6.400 m, i allà coincidim amb els altres quatre que baixen de dalt. Han deixat el material en dipòsit a mig camí del camp II, sobre el serac. Demà nosaltres l'hem d'acabar de pujar i hem d'intentar muntar les tendes. Estan cansats i tiren avall després de menjar una mica.

Kiku Soler: No he dormit en tota la nit. A les tres m'he hagut de prendre un edemox, ja que em faltava l'aire.

20 de setembre

Joan Casòliva: Un matí fred després d'una nit molt freda... No sortim de la tenda fins que toca el sol. Esmorzem i marxem. Però a les primeres rampes el Ramon es queda perquè no es troba bé.

MoviBerga

Gràcies per haver-nos fet somniar

Distribuidors Oficials

Telefónica
MoviStar

Amb el Pep passem el serac, vertical i espectacular, d'un color blau intens, i recuperem el dipòsit deixat el dia anterior. L'alçada es nota i el cansament *apreta*, aconseguim arribar al camp II i deixar-hi el material, però les forces no estan per muntar cap tenda. Som a 7.100 m i baixem de pressa. El Ramon ja ha començat a baixar i nosaltres no ens entremetim gaire al camp I perquè volem dormir al base. Hi arribem tard i cansats, molt cansats. Al vespre torna a nevar amb intensitat.

21 de setembre

El grup de quatre torna a pujar a dormir al camp I, la idea és pujar demà al camp II descarregats per muntar les tendes, dormir i tornar al base.

Kiku Soler: Sopem a la tenda de l'Edu i la Teresa, fem un *xafarrant-xu!* Macarrons a la bolonyesa, espaguetis carbonara, *sopinstants*, una mica d'embotit, galetes i tilla. No us penseu que gaire res. Quasi no hem dinat...

Joan Casòliva: Nosaltres reposarem un parell de dies per fer el mateix. He començat el llibre *Els*

pilars de la terra i ha estat un gran encert, em permet distreure'm durant les hores mortes i sortir virtualment del camp base. Nosaltres anem pujant i baixant al mateix ritme que ells construeixen la catedral.

22 de setembre

Avui ja podem dir que s'ha acabat la fase d'instal·lació de camps, ja tenim una tenda muntada al camp II i un grup dormint-hi. Se n'hi havien de posar dues, però el vent se'ls ha emportat una tenda mentre la muntaven. El vent és sempre present allà dalt... No pararà de bufar cap dia, amb sol o amb neu.

23 de setembre.

El temps no és precisament magnífic, però els companys han dormit al camp II sense problemes, només amb algun maldecap, i avui baixaran. Nosaltres avui pujarem a dormir a l'I per imitar-los, però hem de sortir més tard perquè el Pep ha d'atendre un company d'una expedició basca que està molt fotut. "Un basc amb edema pulmonar ens va donar guer-

Tendes dels alpinistes berguedans al camp I

ra; la cambra hiperbàrica de la qual disposàvem ens va fer molt de servei. A més dels fàrmacs i la baixada al camp base xinès, que va permetre solucionar el problema. Dies més tard tornava a pujar muntanya amunt, tot i que no va poder fer cim", narra Pep Cañellas.

Per a Teresa Roca, "el perill hi és sempre, camines per pendents molt

AJUNTAMENT DE BERGA

*L'Ajuntament de Berga
amb l'esport!*

forts... No pots badar, no pots caure, no pots descuidar-te res... Hi ha moltes coses que cal considerar, però no saltres de perill directe no en vam passar. Veiem coses bastant llastimoses al camp base, però vam estar molt de sort. De fet, penso que vam fer les coses molt bé. Estàvem sempre relaxats i contents”.

Kiku Soler: He tingut migranya *in crescendo* fins allà a les quatre, hora en què m'he pres una pastilla per l'estrès que ha funcionat. M'estava menjant l'olla amb la possibilitat d'edema cerebral... Després he dormit com un soc fins a les deu del matí.

24 de setembre. Canvi de temps... i de plans

El temps encara és pitjor que ahir, però sembla que pot millorar. De cop, a dalt, al camp I, comença un temporal terrible que gairebé no ens deixa sortir de la tenda. Esperem unes hores, però el clima empitjora i ens resignem a abandonar la idea d'anar a dormir al II. Decidim tirar avall com sigui per no quedar atrapat aquí dalt. El fred és intens, el vent molt fort

i no para de nevar, ens equipem i marxem avall. No parlem gaire fins que estem a recer, però és evident que això és un canvi de temps i no una nevada com tantes altres. Arribem al camp base davant la sorpresa dels companys, que no ens hi esperaven.

25 de setembre

Kiku Soler: Tothom passa les hores com millor pot. Jugant a cartes, llegint o mandrejant a la tarda. Jo aprofito una estona de relatiu bon temps per dutxar-me. La gent comença a estar tipa del menjar, tot i que és variat. Un cop al llit hi ha dues maneres de retornar els peus gelats un cop ficats als sacs: la dels catalans és ficar-s'hi una bossa d'aigua calenta que després fas servir per beure a la nit; la dels murcians consisteix en fer-s'hi unes fregues per tal d'activar la circulació. Un altre problema és la pixera nocturna...

26 de setembre

Tant ahir com avui fa un temps semblant: llambregades de sol al matí enmig del temporal de vent,

i nevades fortes a la tarda i al vespre. Totes les previsions assenyalen que aquest temps es mantindrà uns quants dies més. Ens assabentem que han volat tendes dels camps d'alçada i ens amoïna que en puguem haver perdut alguna. Demà un de nosaltres pujarà al camp I a veure què ha passat. L'Edu es presenta voluntari i ningú no li ho discuteix.

Kiku Soler: La meua tenda podria ser declarada zona humida protegida, com el delta de l'Ebre o els aiguamolls de l'Empordà... Només hi falten els ànecs!

No es pot fer res, només deixar córrer el rellotge i estar en letargia esperant el bon temps. Petites passejades, llegir, dormir molt... I fer visites a alguna expedició amiga, gairebé totes acaben sent-ho, es va creant un ambient divertit i cosmopolita. Algú s'aïlla però són pocs. La majoria de gent és molt oberta... Van passant els dies i cada cop ho veiem més negre.

27 de setembre.

Calma relativa al camp I

No hi ha manera de saber què ha

passat al camp II i si la nostra tenda continua allà dalt, però l'Edu ens tranquil·litza pel que fa al camp I. Excepte un petit estrip, tot continua bé. Altres grups no surten tan ben parats, en total han desaparegut una dotzena de tendes.

Kiku Soler: Truco a Casserres per felicitar la Cesca, la meua filla, que avui fa nou anys. La Miracle em diu que encara és al llit, amb un constipat! Sembla que allà també hi fa fred.

28 de setembre. Bones previsions de temps per atacar el cim

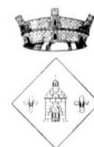
Ha tornat a nevar tota la nit, però les previsions apunten a una millora per demà passat i donen tres dies bons per intentar atacar el cim: l'1, el 2 i el 3 d'octubre. En funció d'això i de les tendes disponibles dissenyem una estratègia per tirar amunt: farem tres grups que pujaran amunt separats per un dia de diferència i dormiran als campaments d'alçada. Els possibles encreuaments entre els que pugen i els que baixen els resolent veient les tendes lliures que pu-

Gràcies

per haver pujat el Berguedà més amunt dels 8.000!

AJUNTAMENT DE L'ESPUNYOLA

AJUNTAMENT
DE SANT JULIÀ
DE CERDANYOLA

L'enhorabona per haver fet

el cim!

Assessoria laboral
Assessoria fiscal
Oficina tècnica
d'assegurances

PLA

ASSESSORIA

Avgda Catalunya, 36
tel. 93 825 08 75 - fax 93 825 05 67
08680 Gironella
pla@graduados-sociales.com

guin tenir altres grups. Continuem pensant en la tenda del II. Dissenyem una estratègia per si no hi ha el material que hi vam deixar. Al vespre torna a nevar i els ànims no acaben de millorar.

29 de setembre. Les coses comencen a rutllar...

Joan Casòliva: El temps no és perfecte, però ha fet una nit molt freda, bon senyal! El primer grup, el Cunill i jo, ens preparam per pujar. Agafem material de sobrees per preveure la manca de tenda a dalt i al migdia marxem animats. Encara està tot cobert de neu, però el temps fa bona cara, tot i que no ens deixa veure el cim. Pugem ràpid i arribem al camp I sense problemes. A veure si ara tot surt com ha de sortir, no hi ha massa nervis i estem concentrats en el que anem a fer.

30 de setembre. Nervis i el cim cada vegada més a prop

Joan Casòliva: El fred és intens i el dia clar, des de la tenda veiem bé la traça cap al camp II i també un rastre entre aquest i el lloc on altres expedicions han muntat un tercer campament. Ens llevem amb el sol i pugem bé al camp II. Ja coneixem la ruta i ens la sabem agafar. Avui tots dos funcionem com una cordada. Fa molt fred, sobretot a dalt, on trobem la ten-

da amb l'absis ple de neu però intacta: el Cunill ja es pot relaxar. Ell hi tenia molt material i hauria anat força just cap amunt.

La tarda és excepcional, amb una gran visibilitat. Llunyà però davant mateix veiem el Xixa Pangma, un altre dels 8.000 de la zona. Mentre ens instal·lem ens assabentem que avui uns japonesos han fet cim, són els primers de la temporada. Vénen molt ben equipats: *sherpes*, oxigen artificial... A nosaltres ens anirà bé la traça que han deixat i les cordes fixes per superar les barreres rocoses que hi ha entre els 7.600 i els 7.800 m.

Ens preparam, fonem neu i omplim cantimplors i *termo*, preparam alguna sopa però el menjar costa d'empassar. Aquí dalt no es té gaire gana i poques coses vénen de gust. Per l'emissora sabem que el segon grup ja és al primer campament. Havien de ser tres però el Kiku no es troba gaire bé i pujarà demà. Només han pujat l'Edu i la Teresa. Nosaltres posem el despertador a les 11 de la nit. Els nervis i la incomoditat no ens deixen dormir gaire. Ajaguts, parlem poc i ens concentrem en els nostres pensaments. Només, de tant en tant, ens demanem l'hora: tenim por d'adormir-nos i no sentir el rellotge.

Caravana de iacs, en el camí de tornada a casa

1 d'octubre. Joan Cunill fa cim: el Berguedà ja ha fet els 8.000

"Paciència, hores i hores de pujada... La incògnita pels trams que no coneixes, però a mesura que avança el dia veus que vas bé de temps i d'alçada... Estava molt tranquil, feia bo, em trobava bé i tenia molt marge de temps. Vaig arribar a dalt preocupat per la baixada, hi havia molts pendents amb neu crosta. Una relliscada en aquests llocs és mortal! Però tinc un angelet que em cuida i la meua mare que sempre encén una espelma".
Joan Cunill.

Joan Casòliva: Ens vestim dins la tenda i ens calcem els grampons a l'absis. A mitjanit sortim a fora d'un en un pel fred intens i el fort vent que ens sacseja; la nit és negra i costa de trobar la bona direcció. Entrem a la traça i atrapem uns italians que seguirem fins al camp III, on ja no els veurem més. Aquesta pujada és costeruda i la fem lentament, costa respirar i la jornada serà llarga. Llarga i dura. Sento molt fred, tant a les mans com als peus, de tant en tant em paro a moure els dits, no puc afluixar.

Al camp III hi ha molt moviment, es nota que hi ha gent preparant-se per pujar aquesta matinalada. Deixem les tendes enrere i ens trobem sols. Quan gairebé ens topem amb els ressalts rocosos trobem la primera corda fixa. La pujada es torna vertical, roca i gel que ens demanen grans esforços. Sort de la corda fixa. Continua bufant fort el vent i el fred és viu quan, a la tercera barrera rocosa, traient-me la manyopla per poder canviar el *júmar* de corda, veig que se'n va avall i la

Temple de Katmandú

perdo. Són les 5 del matí i la nit continua igual de fosca, sento que només puc fer una cosa: cridar al Cunill que me'n vaig avall perquè no vull tenir problemes als dits i dir-li que continuï tot sol. Faig ràpidament els ràpels fins que aconseguixo arribar a la traça, ficar-me la mà a la butxaca i baixar tranquil·lament cap a la tenda, on arribo encara de nit. Cansat i fotut per haver hagut de baixar, dormo una estona.

Al camp base estem neguitosos per fer el contacte de cada matí per ràdio. Als voltants de les deu sentim: "CB, CB, sóc al cim, estic cansat i fa molt fred, començo a baixar". Les paraules de Joan Cunill ens emocionen molt. És el primer cim!

"Això de ser el primer no m'ho havia ni plantejat fins fa ben poc quan em vaig trobar una iaia a Bagà i em va dir "Molt bé Joan, ets el campió, ets el campió, que vas ser el primer..." En tot moment tenia la sensació que el feiem tots, el cim!", recorda en Cunill.

2 d'octubre. Ja en són dos... Avui l'Edu ha tocat el cim

"Tot és muntanya. Fer un 8.000 té de diferent la xifra, i evidentment les condicions, el repte físic. Que no el facis no és sinònim de no fer muntanya, pots pujar als Rasos i gaudir igual. No, igual no, més! Perquè allà t'ho fan patir molt. El que tenim aquí no té res a envejar al Nepal". Edu Sánchez.

És el dia de l'Edu, però no ens n'assabentem fins a mig matí, i encara indirectament. Ell no ha dit res per la ràdio, però companys d'un noi que anava amb ell ens confirmen que ha arribat a dalt. Després sabem que està molt cansat i que es quedarà a dormir al II. Enhorabona, Edu! També sabem que finalment la Teresa no ha sortit del camp II. Aquesta és la mala notícia, juntament amb el fet que tant el Ramon com el Kiku, que han dormit al camp I, han girat cua per problemes de salut. Teresa Roca: "Vam pujar junts amb l'Edu, a les 6 de la tarda vam arribar al camp II i ens havíem d'esperar a les 12 per marxar. Estàvem tots dos a la tenda i no ho vèiem gens clar... Feia molt fred! Jo vaig pujar al camp II convençuda

que sortiria a fer cim. No vaig aconseguir menjar res i vaig anar rumiant que si em passava alguna cosa suposaria un problema per a l'Edu. No li vaig dir res però vaig decidir que jo no pujaria. El vaig ajudar a vestir-se, a triar el que s'emportava, a fer-li te... Marxa tu... I li va anar de conya!". La decisió no va ser fàcil, però no hi ha hagut moment per al penediment: "Ho vaig tenir claríssim i encara n'ho tinc. Allà vaig pensar que potser un cop aquí me'n penediria, però ara com ara estic convençuda que vaig fer el que havia de fer. Hi havia un tram de cordes fixes de gel i pedra complicat tècnicament i jo no portava l'equip més adequat. No em sentia còmode".

El Pep ha tirat amunt i pujarà a dormir al II.

3 d'octubre. El cim ja és del metge!

Joan Casòliva: Surto animat, amunt, el dia és bo i el Pep és a punt de fer cim. No me n'assabento fins al camp I, quan parlo amb la gent per ràdio. Allà dalt m'acabo de preparar i continuo cap al camp II, em trobo bé però m'ado-

L'EXPEDICIÓ EN XIFRES

En el moment de sortir cap al Nepal una part del nostre equipatge ja havia estat enviat. En recuperar-lo i sumat al que vam portar nosaltres pesava un total de cinc-cents cinquanta quilos. Una xifra que no està gens malament, sobretot tenint en compte que ho vam reduir tot al mínim. Els quilos també es paguen!

El cost total de l'expedició ha estat d'uns seixanta-cinc mil euros, una part coberta per patrocinadors i col·laboradors (aproximadament el cinquanta per cent del total). En alguns casos no sabem l'import de les partides més importants, ja que són serveis que es contracten a través d'agències, la qual cosa fa que puguem saber-ne l'import total, però no el cost de cadascun dels conceptes. Els més importants són:

Viatges i permís d'ascensió; comunicacions, el telèfon via satèl·lit —només les trucades i el permís van costar cinc mil euros—, que va ser cedit per un patrocinador; material col·lectiu (tendes, cordes, fogons, sacs de dormir, pales); menjar; fotografia i material individual (roba, piolets, granpons, botes, motxilles).

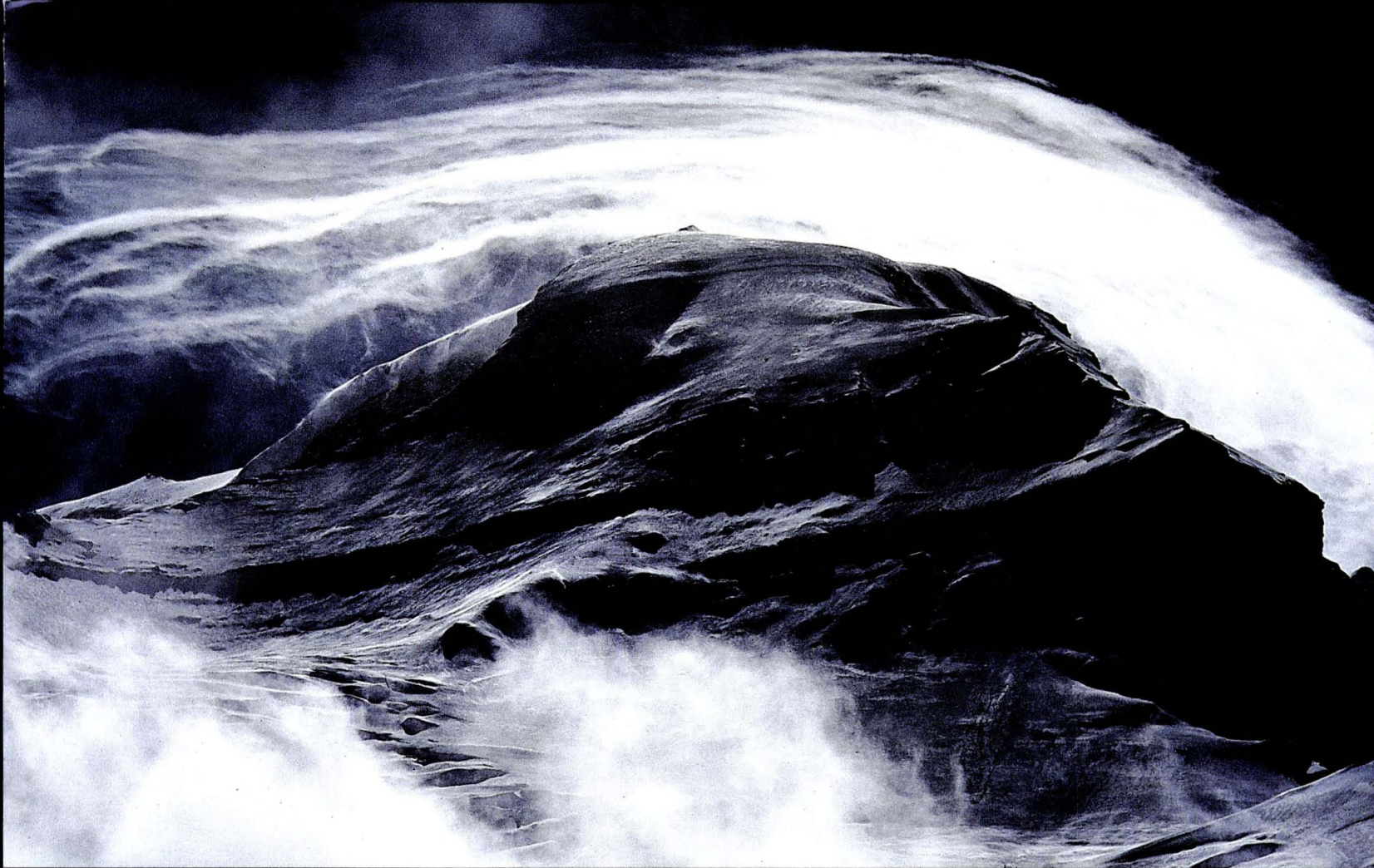
A darrera hora vam decidir no contractar *sherpes*. Ens va semblar excessiu el seu cost, de dos mil euros per cadascun. Així respectàvem també el nostre plantejament "lleuger" (en un principi ens havíem plantejat contractar-ne dos, cosa que es considera el mínim. La majoria d'expedicions en contracten i augmenten així les possibilitats d'èxit).

Una de les curiositats de les xifres i pressupostos de l'expedició és que van començar-se a fer en pessetes i van haver d'acabar, és clar, en euros. Entre el garbuix de pessetes i euros s'hi van barrejar dues monedes més: els dòlars (molts dels preus del Nepal es donen en moneda americana) i la moneda nacional del Nepal, les rupies.

Felicidades per l'esforç fet!

AJUNTAMENT DE BAGÀ

Cho-Oyu: el primer 8.000 berguedà

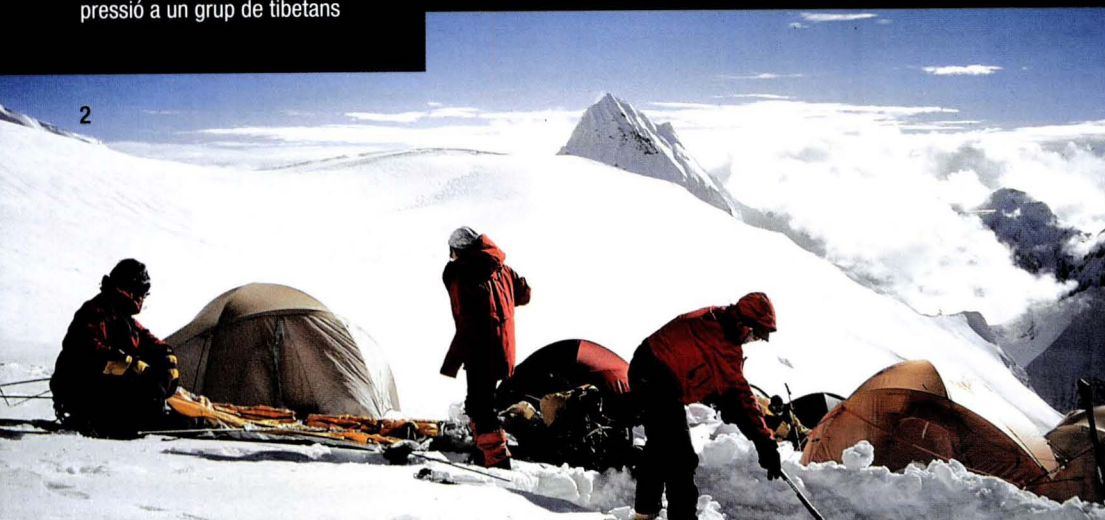

Els muntanyencs
berguedans
al Langtang

1

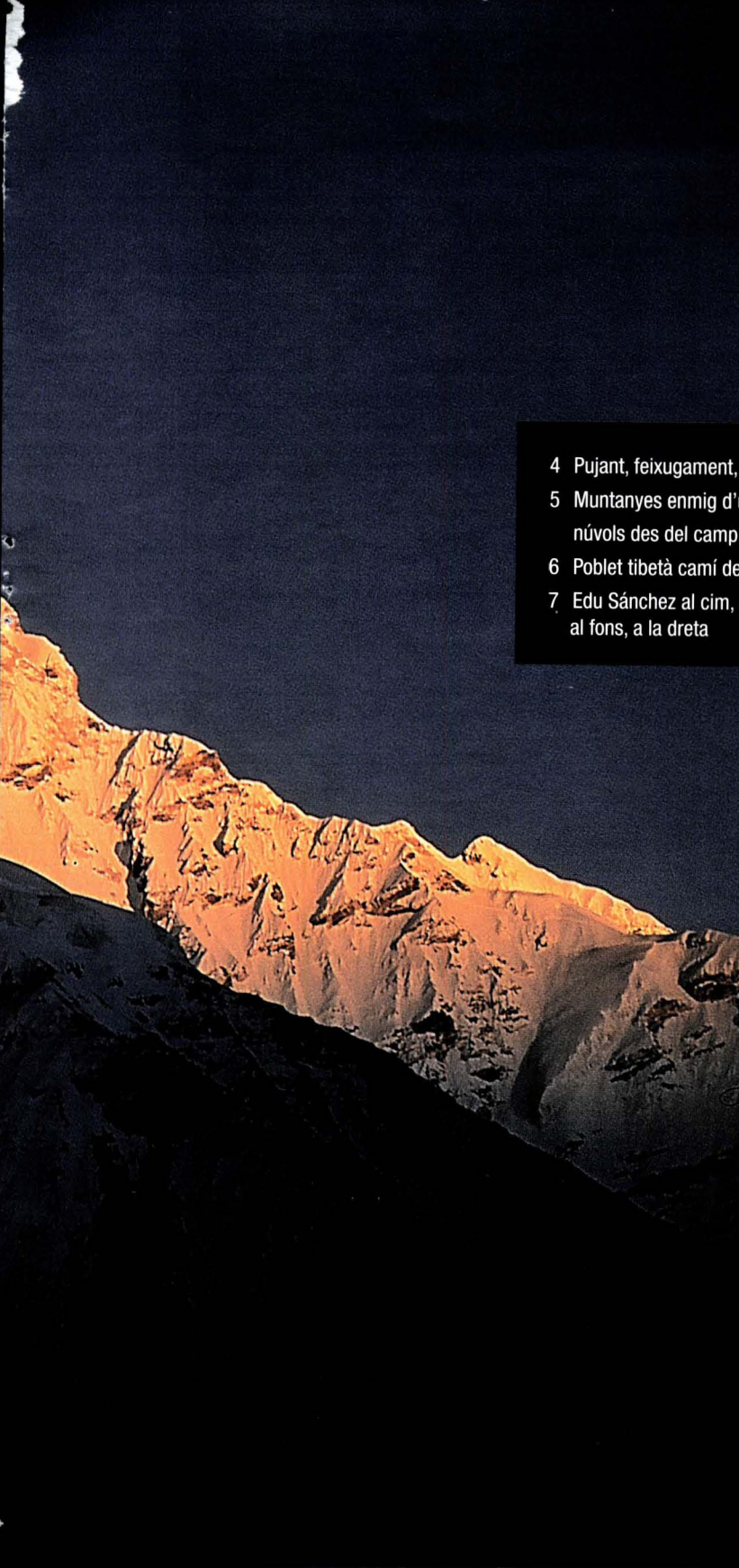
- 1 La Deessa Turquesa vista des del camp base
- 2 Tasques de muntatge del camp II
- 3 El doctor Cañellas prenent la pressió a un grup de tibetans

2

3

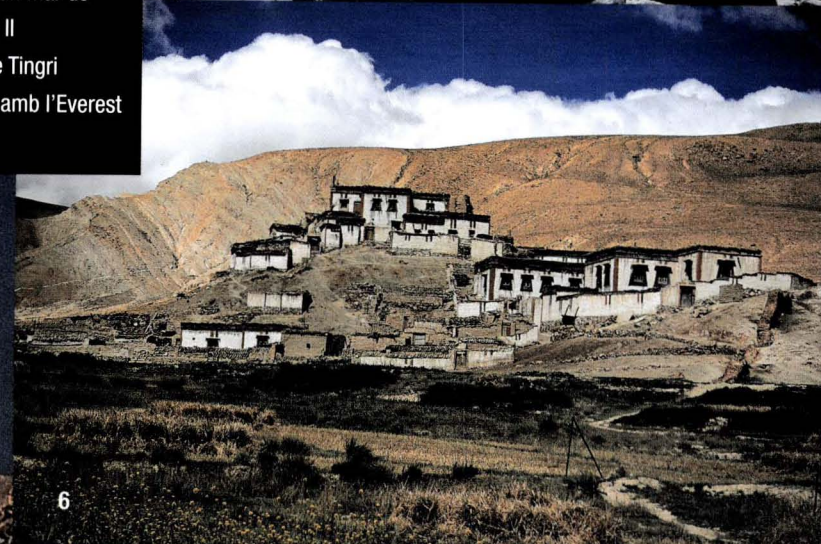

4

5

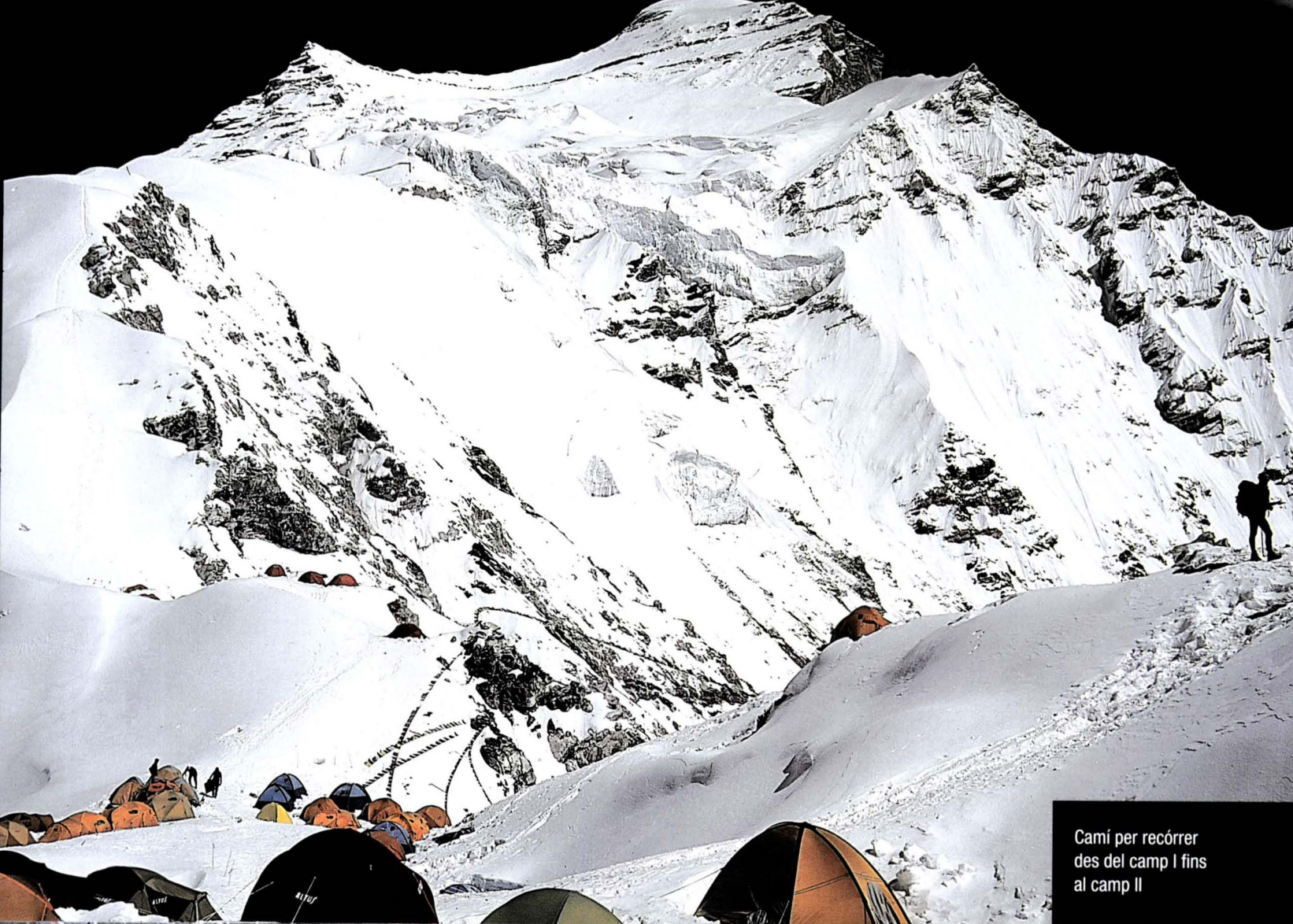
4 Pujant, feixugament, al camp II
5 Muntanyes enmig d'un mar de núvols des del camp II
6 Poblet tibetà camí de Tingri
7 Edu Sánchez al cim, amb l'Everest al fons, a la dreta

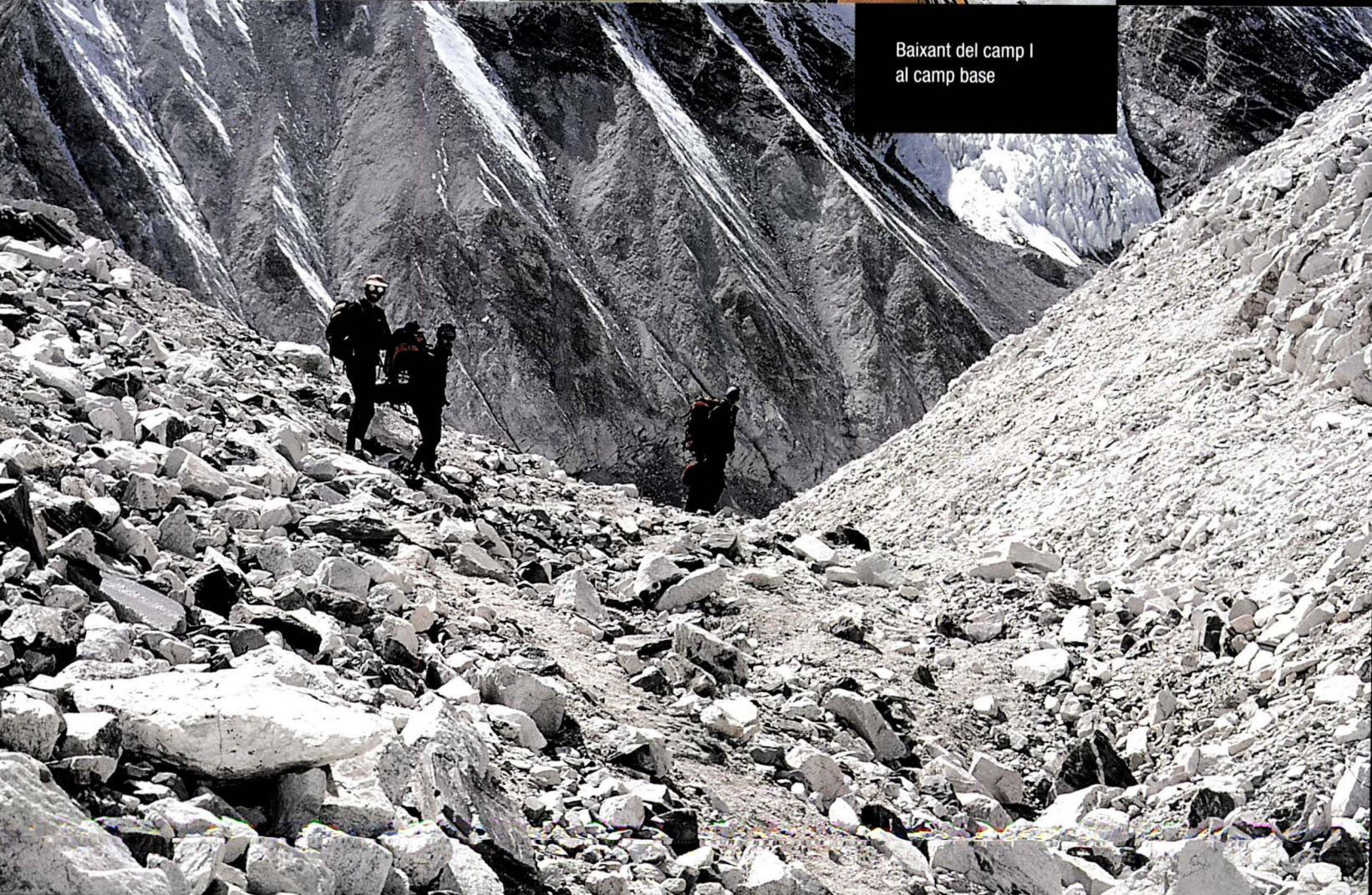
6

7

Camí per recórrer
des del camp I fins
al camp II

Baixant del camp I
al camp base

no que quan *apreto* em canso més que l'altra vegada. Ens encreuem amb l'Edu, que em deixa la càmera de fer fotos, i més amunt amb el Pep. A ell també se'l veu cansat, però està content d'haver fet cim.

El camp II està desert: si el comparo amb l'altre cop, només hi ha un equatorià, l'Iván, tancat a la seva tenda. Jo també em tancaré ràpidament a la meua, perquè el vent i el fred segueixen sent forts. Això no ha canviat. Començo a fondre neu i a preparar-me per a l'endemà. Després d'haver vist com han anat les ascensions, decideixo sortir a les dues en comptes de a la mitjanit. Penso que tindrè temps de sobres per pujar i baixar si és que tot va bé.

4 d'octubre. Segon intent i cim per a Joan Casòliva

Joan Casòliva: És el meu dia, prop de les dues surto de la tenda. La nit és negra i el fred molt viu. Trobo amb dificultats la traça del cim i començo a pujar cap al camp III. Em sento absolutament sol, però malgrat tot m'envaeix una sensació de seguretat. Una sensació d'estar fent bé les coses. Pujo amb ritme lent i constant, sense preocupar-me pel fred, el vent o el cansament. És la manera d'animar-me tot sol. No veig cap llum al darrera i suposo que l'Iván sortirà molt més tard.

Passant pel camp III entro dins una tenda buida per refugiar-me una estona del vent i poder menjar una mica. A fora és gairebé impossible. També faré el darrer glop d'aigua, aviat s'haurà glaçat del tot. Més amunt, les barreres rocoses em demanen un sobreesforç però no hi tinc cap imprevist. A les rampes de sortida la neu està gelada i també m'ajudo de les cordes fixes. Comença a clarejar i el fred es fa més viu. Quan vull mirar l'hora veig que el rellotge s'ha glaçat. Fa una estona el termòmetre marcava -25°C , ara deuen estar per sota dels 30°C negatius.

Darrere meu, a uns 7.900 m d'alçada, surt el sol i tot el cel es converteix en un festival de blaus i vermells intensos. A mi no em toca perquè pujo pel vessant nord-oest, però gaudeixo de l'espectacle i de l'ombra de la muntanya que es projecta sobre tota

la serralada. Penso que aviat arribaré, però el trajecte encara és molt llarg i el pendent no afluixa. Continuo sentint-me sol: ningú al davant, ningú al darrera.

De mica en mica el pendent va afluixant, el trajecte es fa llarg però la vista és magnífica. Quan el terreny es torna pràcticament pla veig l'Everest, que treu el cap allà al davant. Després apareixen el Lhotse, el Makalu, l'Ama Dablam... Ja hi sóc! Sembla impossible. L'alegria és immensa, em passejo per tota la plana summital, faig fotos, filmo i gairebé no sento el fred que em mossega. Al cap d'una mitja hora m'adono que he de començar a baixar i tiro avall. Deuen ser quarts d'onze, perquè untros més avall em diuen per la ràdio que són les onze.

Mentre baixo sento que estic rebentat, però no puc parar, no puc abandonar i plegar. No és tan senzill, això: cal continuar baixant. Finalment arribo al II, desfet i amb ganes de dormir. Reposo, fonc neu i, després de parlar amb els companys, començo a plegar les coses i a desmuntar la tenda. Tot em costa un esforç molt gran, però puc començar a baixar amb una motxilla enorme cap al camp I. Hi arribo tard, els companys que han pujat a desmuntar-lo no m'han pogut esperar i m'instal·lo en una tenda buida. Fonc una mica de neu per tenir líquid a la nit i m'adormo profundament, amb el son tranquil dels qui tenen la feina feta.

La triomfant expedició berguedana al Cho-Oyu en arribar a l'aeroport del Prat.

D'esquerra a dreta:
R. Sala, J. Cunill, T. Roca,
P. Cañellas, J. Casòliva,
E. Sánchez i K. Soler

5 d'octubre

Joan Casòliva: Em llevo amb el sol i confirmo per ràdio que pugen a ajudar-me amb la càrrega. El temps aguanta, i les meves cames ja no. La baixada de la rampa i el continuat pujar i baixar de la morrena seran una tortura. Arribo a temps per seure a la tenda-menjador i que em serveixin. Ja era hora. Ara toca reposar, sobretot reposar.

6 d'octubre. Últim dia al camp base

Edu: "hi ha moltes hores mortes, tens molt temps per pensar... Et menges el coco. Abans de fer cim tens encara el neguit i l'expectació, però els darrers dies es fan pesadíssims... Ni llibres ni res! Tens ganes de marxar. Pagaries per ser a casa".

Darrer dia al base, dia de comiats i de preparar la bossa. També serà el darrer dia de bon temps. El Kiku l'aprofita per pujar amb uns companys de Múrcia al Palung Ri, de 7.070 m, situat davant mateix

de la cara nord del Cho-Oyu. Estem contents de saber que serà la darrera nit de dormir en tenda, ja en tenim un bon tip.

7 d'octubre

Ens llevem molt d'hora perquè tenim feina a desmuntar-ho tot. Fa un fred molt viu, corren alguns núvols i el vent i tot plegat ens assenyala que el temps està canviant. Ho carreguem tot als iacs i comencem a baixar; el trajecte que ens va exigir dos dies a la pujada el fem ara en cinc hores. Al camp base xinès ens atrapa el torb, però podem pujar ràpidament als cotxes que ens baixen a Tingri. Sopem d'allò més bé i prenem unes cerveses molt bones. Moltes, moltes... I brindem per l'èxit de tot plegat. El matalàs, s'agraeix...

8 d'octubre

Avui serà un viatge de bojós: literalment ens expulsen del país. Suposem que per embutxacar-se les peles del que deixarem de fer i ja tenim pagat. La qüestió és que un viatge programat primer en tres dies i després en dos, l'acabem fent en un de sol. Sortim de Tingri a les 6 del matí, i arribarem a Katmandú a les 9 del vespre. La veritat és que tenim ganes d'arribar a Katmandú. Durant les cinc hores de trajecte en bus ens relaxem i deixem volar la imaginació: el proper cim, records de moments viscuts, altres projectes... Però tots tenim el cap en el mateix: la dutxa de l'hotel.

GLOSSARI

Trekking: mot que significa trescar per les muntanyes.

Lodge: refugi-fonda senzill de les zones rurals del Nepal.

Caravanserrall: edificacions quadrades amb pati interior, condicionades perquè s'hi allotgin els viatgers.

Camps: emplaçament per plantar-hi tendes durant una ascensió.

Serac: peça irregular de gel de grans dimensions.

Grampó: armadura metàl·lica proveïda de diverses punxes, que es subjecta sota la sola de les botes per avançar sobre el glaç o la neu dura.

Jumar: aparell de seguretat per ascendir per una corda fixa que evita una anada enrere.

Ràpel: descens amb corda per pendents gairebé verticals.

Plana summital: cim pla.

Sherpa: escalador-portejador del Nepal.

Ja hi som. Això s'ha acabat i només ens queda passejar per aquesta ciutat, refer les forces i esperar al diumenge per tornar a casa. Aquí descobrirem l'allau de missatges que la gent ens ha anat enviant, ens costa de creure! Per un dia, ens sentim estimats.

Quatre dies molt agradables a Katmandú, fent una mica de turisme, i cap a Berga, amb el Cho-Oyu al cap.

El que en queda...

JOAN CASÒLIVA: D'una banda, una experiència magnífica de companyonia a la muntanya i d'assoliment d'un somni. De l'altra, el desencís d'allò que ja s'ha acabat, la buidor de la fita aconseguida, una mica com una depressió postpart.

PEP CAÑELLAS: En resum, una expedició tranquil·la mèdicament parlant. Uns companys fantàstics, un ambient immillorable i una muntanya amiga.

JOAN CUNILL: Del Cho-Oyu em queda sobretot l'amistat i la bona història que hem trobat amb el grup. La gent se'n riu quan

dic que m'enyoro de moltes coses, de moments que vam passar allà... Tinc ganes de veure'ls tots de nou. Ens trobem cada setmana i, tot i així, els trobo a faltar.

TERESA ROCA: Jo em quedo amb ells i amb els de Múrcia... Amb les persones. Les estones que estàvem junts i l'afecte compartit. El sentit de la companyonia fent esport sempre hi és, però tants dies i en aquella situació no m'hi havia trobat mai. T'ajudes i t'animes. Abans de marxar no m'ho hagués cregut, que anés tant i tant bé.

RAMON SALA: Afortunadament les coses van sortir bé. En resta el record dels bons moments i l'experiència edificant dels no tan bons. S'ha acomplert una etapa amb la col·laboració de moltes persones.

EDU SÁNCHEZ: La bona convivència de dos mesos. La concentració per un únic objectiu... I les sensacions noves que he tingut en aquesta muntanya. Una gran experiència personal en tots els sentits.

KIKU SOLER: Hi ha la creença en el poble *sherpa* que les munta-

nyes només es conquereixen amb el consentiment dels déus que hi viuen. Potser nosaltres els vam caure simpàtics i ens van deixar enlairar fins al punt més alt del Cho-Oyu en quatre ocasions diferents i tornar sans, estalvis, sencers i feliços. Tot arrodonit per unes vivències extraordinàries entre nosaltres i amb la gent de l'Himàlaia, amb les seves peculiars cultures i creences, i enmig de la grandiositat del seu paisatge. I tot plegat sumat a la manera com el Berguedà ha vibrat amb la nostra experiència. No podem demanar més, tot i el rau-rau que ens queda als que no vam fer cim, encara que només fos per una mica de febre inoportuna.

Sílvia Culell

Fotografies:
Expedició berguedana
al Cho-Oyu 2002

CLUB D'ESQUÍ BERGUEDÀ

